

Marný boj proti svévoli byrokratů

Zastánci návrhu nového stavebního zákona argumentují mimo jiné i délkou povolenáckého řízení, které v praxi v průměru činí 5 let a u významných staveb, např. dálničních, dokonce 13 let. Nemyslím si, že se na této tristní délce podepsalo jen znění stávajícího stavebního zákona. Problém je daleko hlubší a netýká se jen stavebního řízení, ale i dalších správních řízení.

V první řadě zákon (nejen stavební) zpravidla upravuje lhůtu, do kdy musí správní orgán o návrhu účastníka rozhodnout. Není žádnou výjimkou, že tato lhůta nebývá v praxi dodržena. Jistě, správní řád upravuje řadu opatření proti nečinnosti správního orgánu, avšak účastník k podání žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti zpravidla nepřistoupí, máje (možná důvodné) obavy, že správní orgán následně učiní vše pro to, aby jeho projednávanému návrhu nevyhověl. Samozřejmě, pokud by rozhodnutí správního orgánu bylo nezákonné, může se účastník řízení bránit odvoláním a pokud by ani u odvolacího orgánu neuspěl, žalobou u správního soudu. V případě, že nezákonnost rozhodnutí namítal důvodně, je velmi pravděpodobné, že u správního soudu uspěje, a ten nezákonné rozhodnutí zruší. Správní orgán je povinen respektovat právní názor správního soudu a tudíž by se dalo předpokládat, že tím anabáze účastníka skončí a on se konečně dočká zákonného rozhodnutí.

Litera zákona je ovšem jedna věc, praxe je věc druhá. Prvním úskalím je počet let, který uplyne od podání žádosti do doby vyřízení věci, je-li vyžadováno též rozhodnutí správního soudu. Z výkazu správního soudnictví u Městského soudu v Praze za březen 2020 vyplývá, že téměř 20 % rozhodnutých věcí bylo rozhodnuto ve lhůtě 3–5 let od podání žaloby. A to jsme v situaci, kdy po vyhovujícím rozhodnutí správního soudu není podána kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Není přitom výjimkou, že správní orgán právní názor správního soudu nerespektuje a celé kolo opravných prostředků se roztáčí znovu.

Není divu, že za těchto okolností se účastník řízení raději smíří s postupem správního orgánu, který je možné označit za svévoli a nerespektování zákona, a snaží se vyhovět jeho požadavkům, jen aby kýžené rozhodnutí dostal co možná nejdřív. Druhým důvodem, který se na e. A že se to netýká jen stavebních úřadů, je smutnou pravdou. Svěbytným ostrůvkem právního vědomí jsou katastrální úřady. Není výjimkou, že před nestandardním jednáním si advokáti zjišťují, jaké formalities bude příslušné pracoviště příslušného katastrálního úřadu vyžadovat - a nezřídka se stává, že co katastrální úřad, to jiný názor. V poslední době jsem se setkala např. s tím, že katastrální úřad odmítl vymazat zapsaný zákaz zcizení a zatížení nemovité věci, neboť návrh na výmaz byl doložen toliko jednostranným vzdáním se učiněným oprávněnou osobou. Katastrální úřad svůj právní názor odůvodnil velmi nestandardně - dospěl totiž k závěru, že občanský zákoník neupravuje jiný způsob zániku zákazu zcizení a zatížení věci, než je zánik uplynutím doby. Toto sdělil účastníkům jako předběžný závěr a doporučil jim vzít podaný návrh zpět. Po dlouhé diskusi příslušný pracovník připustil, že by (snad) bylo možné vymazat uvedený zákaz na základě dohody oprávněného a vlastníka nemovité věci, považoval to však za obrovský ústupek ze své strany. A tak účastníci vzali původní návrh zpátky a podali jej znovu tak, jak si úředník přál. Jinými slovy, když se úředník rozhodne interpretovat autonomii smluvní vůle v občanskoprávních jednáních způsobem, co není v občanském zákoníku výslovně upraveno, je zakázáno, nejede přes to vlak. Jistě, účastníci mohli počkat na zamítnutí návrhu a pak se vydat cestou práva. Po takových třech až čtyřech letech by možná výmazu dosáhli. Poněkud nepraktickým důsledkem by však bylo, že by po danou dobu nemohl vlastník svou nemovitou věc zcizit, neboť - s ohledem na vložený zákaz zcizení a zatížení - by mu

katastrální úřad každý návrh na vklad vlastnického práva ve prospěch nabyvatele zamítl.

Za této situace se mohou úředníci snadno stát pány nad občany, a není to jen chybou složitých či nevyhovujících právních předpisů. Důvodem je neutěšený stav správního soudnictví, které kapacitně nemůže zvládnout rozhodovat o správních žalobách v přiměřené lhůtě. Druhým důvodem, který se na průtazích nepochybně také podepisuje, je chybějící sankce za nerespektování právního názoru správního soudu rozhodujícím správním orgánem. A třetím důvodem je, že stát není prakticky motivován k tomu, aby tristní situaci na správních soudech změnil, personálně i materiálně je posílil a vytvořil soudům takové podmínky, aby jim fakticky nic nebránilo rozhodnout o správních žalobách v řádu měsíců.

JUDr. Monika Novotná,
partner advokát, Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.,
místopředsedkyně představenstva České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 2/2020

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)